

bodejo skuhale, bodejo tudi jedle. Popoldne pospravijo zopet sobe. Potem prične poduk v šivanju. Obenem se bode podučevalo gladenje (peglanje) in pranje. Na večer bodejo zopet vse gojenke večerjo pripravile. Poleti bode tudi vrtnarski poduk.

Kdor želi, da bi njegova hčerka postala dobra gospodinja ali krčmarica, naj ne zamudi te prilike. Pogoji za sprejem so aledeči: Na mesec treba plačati 10 gold. in sicer 5 kron takoj, 15 kron pa pri vstopu. Katera je res prerevna, da bi zamogla to plačati, tej se bode pristojbina znižala. Poleg tega je treba, da prinese vsako dekle nekaj žrnjavca, putra, bučnega olja, krompirja, fižola, jajc in perutnine seboj. Vse druge potrebščine kakor postlje, kuhinjako orodje, matrace itd., so že preskrbljene.

Kdor hoče svojo hčerko v to prepotrebno šolo poslati, naj to nemudoma naznani. Pridna dekleta bodejo v enem mesecu tečaj izgotovila. Naznanila sprejemajo: G. Jos. Ornig, župan v Ptujju (v pekariji), uredništvo „Štajerca“, pisarna okrajnega zastopa.

Ponavljamo še enkrat: Pošiljajte svoje hčerke v to šolo!

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jeziku temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

tiskovnega društva

(Pressverein).

Vsak član tega društva ima posoditi društvo 10 deset) kron, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratah).

Društvo ima namen zasiguriti gospodarski, denarni temelj „Štajerca“, povečati list čimbolj, da zamore odgovorjati vsem zahtevam čitateljev, izdajati vsako leto „Štajerčev koledar“, ki bode nudil več koristnega in zabavnega čitiva kakor vsi drugi koledarji, — sploh ima naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk, gospodarsko zboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakdo bodi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše bodočnosti.

Na delo!

Vodstvo tiskovnega društva „Štajerca“ v Ptujju.

Dopisi.

Dobje pri Planini. Ravenski Kovaček je povedal, da v Dobjem zato tako dolgo ne razpišejo volitev, ker čakajo, da bo Pulko prej šel. Zakaj ste pa tako strahopetni? Župnik bo pa z prižnice kričal, se jokal, klical na pomoč hudiča, pekla, Boga, vero, ženske, Tonč bo letal od hiše do hiše. Toliko pomočnikov imate, pa se še enega človeka bojite; to je slabo znamenje. Župnik in njegovi ljudje dobro vedo, da so pri občini delali samo škodo, ali pa jo skušali napraviti in da je take ljudi treba pomesti. Karkoli so sklenili, vse ni nič veljalo, če je bil Pulko proti. On je bil tudi vedno proti takim predlogom, ki so bili občini na škodo in je tako varoval občino še večje škode. Koga bode te potem na pomoč klicali, ko bo prišel hudič in pekla pri ljudeh ob kredit? Dobra reč se sama pomeja, je ni treba ljudem siliti, kakor dela župnik s svojimi podrepaniki. Pustite ljudem čisto prosto voljo, naj si sami izberejo, kogar hočejo. Župnik se je enkrat grozil: če bote tega in tega volili, bote nearečni in goreče iskre bodo na vas letele. Vidite, pa se le ni nič takega zgodilo; torej je župnik spet lagal. Župnik pa ima tudi to grdo navado, da štenka ljudi zaradi večjega števila otrok. On se naj rajši okoli ozre po tistih duhovnikih, ki vedno pošiljajo svoje kuharice v Rim, in se sramujejo pripoznati, da so to njihovi otroci in še plačevati nečejo za njimi te kukavice. Če pa kdo svoje otroke pošteno zredi in odgoji, je pa vsega spoštovanja vreden. Hrastnik in župniški Salobir le povejta to fajmoštru. Greterčev-Tonček pa bo za nekaj dni jago pustil, ker nima lovske karte. Slavna žandarmerija naj le celo zadevo natanko preišče; potem pa bomo še mi katero rekli. Lež ima kratke noge. Dobjanski možje.

Dobje pri Planini. Dopisunu „Slov. Gospodarja“, kateri pravi: „Derniač nam ne bo županoval“, naj služi v odgovor sledeče: Derniač je že županoval v Dobji mnogo let, da pa zdaj ne bo. je gotovo; pa še bolj gotovo je, da dopisun „Vurkelc“ nikdar županoval ne bo. Dalej kvasi in veje otrobe dopisun, da bi bil Derniač rekel:

„Če imaš Pulkota rad, pa podpiši; kaj pa to pomeni?“ Mi pa prašamo: Gretarca je rekla: kdor župnika Vurkelca razzali, ta žali tudi mene; kaj pa nek to pomeni? Ker si Vurkelc ne upa na nobeno vprašanje odgovoriti, bode mo mi toliko bolj obsirno odgovorjali. „Štajerc“ Vam je v št. 47 javno predbacval, da izrabljate spovednico in prižnico v politične namene, da ustanovljate posojilnice, da ciganite ljudstvo za denar in bernjo, da nočete hoditi bolnike previditi s sv. zakramenti, ako ravno je to Vaša sveta dolžnost, in Vas je končno tirjal, da odgovorite na vprašanje: Kje torej vera peša? Niste si upali na to vprašanje trohice odgovoriti, in tudi se ne opravičevati. Sveda ne, ker z vsakim pravičnim odgovorom morali bi svoja hudobna dejanja priznati. Z Vašo posojilnico se bahate, koliko vlog že imate; če je pa Vaša posojilnica tudi na zdravi podlagi, to pa nočete povedati. Mi pa Vam povemo, da prostovolne vloge še prav nobene nimate; če imate kaj gotovine v posojilnici, ste isto nafahtali, in da je Vaša posojilnica na ravno taki podlagi ustanovljena, kakor je bila Vaša zavarovalnica „Union-katolika“. Kako vendar to, da se posojilnici niste dali ime: „Posojilnica — katolika“, ker so črnuhi do nebes visoko hvalili zavarovalnico „Unionkatolika“. No kaj pa je zdaj z „Union“, zakaj pa zdaj molčite? Zakaj pa ne poveste, koliki ljudi je „Union — katolika“ nafahtala in ociganila? Čez malo časa bode mo Vas vprašali, kaj je z Vašo „Posojilnico — katolika“, in bode mo rekli: Wer zultzt lacht, der lacht am besten, kdor se nazadnje smeji, se najbolj smeji! Tistih 3000 K., katere ste izciganili od faranov, je menda tudi vloga v Vaši posojilnici? Tiste bojo dobili farani z obrestni vred nazaj, kaj ne?? Vurkelc! ali poznate župnika Ilesič, kaplana Šlander in več takih? Le ti možaki so baje tudi posojilnice ustanovljali, ljudstvo hujskali, in obetali zlato in srebro, da bi njih hudobija ne prišla na dan. Ali Vam je tukajšni celo ugledni in pošteni gosp. nadučitelj od takrat trn v peti, ko je hudobija Ilesiča skoz tamošnega nadučitelja prišla na dan? Zato sta predlagala z župnikom Tomažič, naj se tukajšni nadučitelj ex-offo prestavi??? Ne bo šlo, varala sta se, nista še na tako visoki stopnji, da bi vidva nadučitelje prestavljala. Ljudstvo govori in bo govorilo, pa ne vidva. Duobus certantibus, tertius gaudet. (Ako se dva prepirata, se tretji smeji.) Hahaha.

Dobje pri Planini. Kakor pes bres lajanja, tako ne more živeti župnik Vurkelc brez obrekovanja. V nedeljo je govoril s prižnice nekaj o krivopriječnikih in po svoje namigaval, ker drugega ne zna. Da bo pa lahko še več govoril in bolj namigaval, mu bomo pa nekaj povedali. Pred sodnjo sta imela o neki poštni reči izpovedati Vurkelčov hlapec Bernard in sedemletni fant Karl Gračner. Farški hlapec je pod prisego izpovedal, da je bil na pošti v petek in je vprašal, če je kaj za Matije ali Janeza Gračner. Povedal je tudi, da sta se z malim Karlom ta petek na pragu srečala in potem še pošto pregledovala. Kakor se je po izpraševanju dognalo, je bil to predzadnji petek meseca avgusta. Da ta farški hlapec ni nikoli vprašal za pošto Matije Gračner, to stoji trdno, ali to naj bo na stran. Mali Karl je namreč pred sodnikom rekel, da je bil samo enkrat na pošti in sicer 24-tega. Katerega štiriindvajsetega, to ni znal povedati, ali da sta s farškim hlapcem na cesti pošto pregledovala, to je vedel. Ko ga sodnik vpraša, kako ve, da je to bilo štiriindvajsetega, ne ve fant odgovora in začne z jokavim glasom praviti: „Tega mi niso doma povedali, to so drugi okoli govorili.“ Ali najlepše še pride. Farškega hlapca petek je bil 23. avg., malega Karleka dan pa je bil čisto gotovo 24. avg. kakor je sam rekel in vendar sta oba en dan se srečala in še tistokrat na cesti pošto pregledovala. Modri Vurkelc, pa nam ti to uganko razvozljaj! Mi bi ti jo ročno. Škobernetov Rudl star 9 let je imel tudi tisti dan nekaj izpovedati. Sodnik ga vpraša: „Kateri dan pa je bilo

to?“ Rudl odgovori korajžno: „To je bilo 7. tega meseca.“ Sodnik vpraša dalje: „Kako pa ti veš, da je bilo to ravno sedmega?“ Rudl odgovori: „Mi smo tisti dan v šoli pisali in smo spodaj napisali, kateri dan je; mi skoro vsak dan v šoli pišemo in moramo spodaj dan napisati.“ Sodnik pogleda v koledar in najde, da je bil tisti sedmi dan, ki ga je Rudolf mislil ravno četrtek. Zato vpraša, če ima v četrtek tudi šolo. Odgovor: ne. Tako je tudi Rudolf s svojo modrostjo obsedel. Prej je rekel, da je tisti dan v šoli pisal, da je sedmega, potem pa je moral priznati, da tisti dan niti šole ni bilo! Modri Vurkelc, kako nam boš ti to uganko razložil? Mi jo razlagamo tako. Tisti ljudje, ki take male nedolžne otročiče tako na duši pogublajo, ne zaslužijo drugo kakor da bi se jim mlinski kamen na vrat obsil in bi se potopili ali pa djali na klop in pošteno z leskovko namazali. Omeniti se mora, da so vsi ti ljudje župnikov podrepaniki in da so tiste dni pred obravnavo imeli v farški veži komisijone. Ali morejo biti ljudje kaj boljši, če njih dušni pastir pravi, da skrivaj jemati se ne pravi krasti, da tatvina ni greh; če sam nagovarja ljudi k lažem, če oznani, da se bodo odpustale v spovednici tudi krive prisega, naj ljudje le pridejo, če s prižnice ni drugo slišati kakor zbadanje, obrekovanje in vse to poslušajo tudi otroci. Nikoli pa še ni župnik pridigoval, naj bodo ljudje odkritosrčni in če se gre tudi za glavo; tega katoliški poštenjaki ne znajo.

Vernberg na Koroškem. (Občinske volitve). Dne 10. t. m. izjavil je naš g. župan, da je sklical zadnjo sejo in da se bodo koncem meseca nove volitve izvršile. Žal da je že po državnoborskih volitvah in zdaj zopet naravnost izjavil, da ne more več tega posla prevzeti; prosil je svoje somišljenike, naj skrbijo, da ostane občina v naprednih rokah. Gosp. Orasch, ki se bode ozrl v par tednih na 30 letno svoje delovanje, prevzel je vodstvo občine v času, ko še ni bilo razlik med narodnostjo in vero. Češki kaplani so pričeli boj; potem je prišel v faro znani župnik Gabron in ker je bilo to še premalo, prišel je kot četrto kolo župnik Svaton v sv. Junij. Gabron se je moral umakniti vkljub svoji strasti, s katero je svojo osebo in svoje gospodarstvo uničil; kajti celo poduk v šoli se mu je odtegnil. Svaton pa je sam izginil, zakaj, to bode pač sam najbolje vedel. Gospod Orasch je imel pogum in razum, da prepreči slabe nakane teh ljudi. Prepričani smo, da bode novo zastopstvo občine v položaju, da omeji agitacijo čeških hujskačev.

Gospodarske.

Prga (ječmenove tropine) je kaj dragocen pivovarski odpadek, a vendar je še mnogo gospodarjev, katerim je vrednost teh odpadkov neznana, da si tudi se izbirno prilagajo kot krma za dojnice in za živino, katero pitamo. Vzrok, da se ni prga poprej bolj razširila, je bil blizu ta, da se začne kmalu kvariti in spreminjati v jesih, s čemur pa povzročuje mnoge bolezni. Od sedemdesetih let, ko se je vpeljalo umetno sušenje tropin, pa se vedno bolj uporabljajo. S sušenjem se odstrani iz prge samo voda, druge spremembe se ne zgodijo z njim. Prga obstoji iz naslednjih tvarin: 5% proteina, 17% maščobe, 10-6% ogljenih hidratov; posušena prga pa obsega 20-5% proteina, 1% maščobe, 24% ogljenih hidratov. S sušenjem se ne odstrani samo voda, marveč pridobé tropine s tem še druge ugodnosti; one se lahko bolj daleč razvažajo in dlje hranijo ter se nadalje ne tako hitro skvarijo. Prga se poklada živini suha; ako se pa namoči, mora se namakati tako dolgo, da se je voda ne prime več rada. Kolikor kg prge se vzame, toliko litrov oode potrebuje za namočitev. Posušene prge vplivajo na vrlino mleka uprav tako dobro, kot sveža. Prge se poklada po 4—6 kg na dan na 1000 kg žive teže. Sveža prga (za 6—8 dni) se da shraniti na ta način, da se dene v kad, ki se potem zalije z vodo ter pokrije s pokrovom; dobro je, ako se nahaja celo pokrov pod vodo.

Čiščenje vina. Vsako vino, ki je brez napake, se, če leži dovolj dolgo, samo očisti. Ker pa je treba za to čiščenje precej časa, zato se hoče pri cenih vinih srednje vrste čiščenje pospešiti,